

povzdigniti in olepšati, pa kaj pomaga, ker ga Amurat IV. v kratkem spet potlači. — Leta 1831 se spunta zoper cara turškega tudi Mehemed-Ali, namestnik v Egiptu, in sin njegov, Ibrahim Paša, si podverže malo po malem celo Sirijo. — Že se kaže v Bejrutu in v okrajnah sirijanskih vspeh boljše, redne vlade egiptovske, pa na enkrat se vzdignejo leta 1840 nekatere evropske vlade zoper Egipčane, in jih prisilijo v Egipt se vrniti. Pri tem početju se je tudi brodnštvo naše avstrijsko čversto ponašalo! Francozi pa se niso te slave udeležili, kakor nekoliko let prej žalostne slave pri Navarinu.

(Dalje sledi.)

Nekaj v svarilo roditeljem.

Ljube Novice! izvolite vverstiti ta sostavek med svoje — pa ga nesite po široki Slovenii mogočno trobečega na ušesa roditeljem, da jih saj žalostne dogodbe zdramijo in zbudé, ker ne zamorejo mili opomini in prošnje prijazne odpreti njih oči! — Prijazno je plavalo včeraj (dan pusta) sonce na obnebji jasnomodrem, in vpiralo svoje žarke v belo odejo, ktera pokriva zemljo in klisurine naše. Dozdeva mi se, da je previdnost božja zato dopustila soncu ta dan toliko svitlo sijati, da ljudstvo zraven svojih ajdovskih zabav in veselic ložej zagleda prepad nesreče, ki mu za herbtom grozi. Ali ljudje, posebno pa očetje in matere velikih burk in iger omamljeni in opiti, nimajo moči odgerniti zastora, ki je zakrival nesrečo sledečo: Uže sonce zahaja, toda prezgodej za veseli ljud naš zadnje trake molí, ko da bi hotlo reči: „srečno! jutri se vsi ne vidimo več.“ Skakanja, dirjanja, metanja, nametovanja s snegom, smeha itd. so siti. Nekaj vendar še pogrešajo, peté jih še serbé. Dva akoravno že dovelj ostarela zakonska neka moč silovita vleče na plés, krepko se jej ne ustavita — gresta. Žena vkljub otroku, ki ga nosi pod sercom uže več mescov, gré, in se ne spomni dolžnost do otrok, ki jih je porodila. Mož, ko dom zapušča, ne vidi švigajočega plemena na ognjišču in ne spominja se več punce 4 let stare, ktero je samo zapustil kraj ognja, ker sta uže bila na plesišču misel njega in duh. Kaj se doma zgodi med tem, ko ona dva v kerčmi rajata, plešeta in uživata veselic posvetnih? Dekleta nedolžnega oblačilo se, žalibog! užge plemena švigajočega okoli sebe, in dete se počasi peče!! — Neskerbna roditelja pozno v noči domu pridša ugledata ljubeznivo hčerko vso pečeno in malo živo, počneta nje rane polivati s solzami bridkimi; toda že prepozno, ker duša, sedeča že na jeziku, je danes okoli desetih uzdignila se na svojih nedolžnih perutih, in odplavala k Stvarniku svojemu tožit očeta in mater.

F. R. Gradiški.

O vučjem pastiru.

Narodne pripovedke iz okolice Varaždinske.

Prinesek za slovensko mitologijo.

Nabral M. Kračmanov.

Na Kranjskem je znano, da hudič polhe na pašo goni. Med Slovenci, ki stanujejo okoli Varaždina, je vera, da imajo živali svoje pastirje, postavim volkovi, ribe, tice; in marsikaj si o tem pripovedujejo. Že sem v lanskim „Novicah“ v 57. listu na 227. strani eno od volčjega pastirja povedal, in ker utegne ta stvar spet nekoliko v slovensko mitologijo segati, mislim, da ni od več, ako še povem kar sem znova zvedil od volčjega pastirja.

1. Jeden put bil je jeden jager pak je hodil pazit zveri. Išel je na jeden hrast a pod ov hrast su hodili vuki i žjimi skup vučji pastir. Gda su išli pastir je išel prvi a oni za njim. Gda su tam došli onda veli vučji pastir jagru: čuješ, hodi dole. On se ni vufal i niti ni išel. Onda mu veli: hodi, drugač te ove moje zveri pojedu. Onda je

išel, i gda je došel s hrasta veli mu vučji pastir: vezda kaj očes rajši, jeli češ biti to kaj sem ja bil sedem let, ili da te ove zveri pojedu? On je rekel da če biti rajši to kaj je on bil. Onda mu je rekel pastir: prekopicni se kroz ov obruč. On se je prekopicnul i vuk je postál, a vuki so vikali: živio, novoga pastira smo dobili kojemu budemo purane krali. I tak su ga radi imeli. Neg vu zimi je bil tak gladen da je dimo hodil na gnoj jest one glive, kaj su po gnoju rasle i kupanje je hodil lizat. A domači su ga opstrelali i tukli kajti nisu znali da je on. Neg gda je sedem let izminulo on je došel, i pitali su ga, da gde si bil tak dugo? Onda jim je 'se povedal kak je bil i kak su ga oni bili. Onda su napravili gosti, su pili i jeli, a ja sem bil ozad za pečjum, nit su se na me ogledali; neg sem jim pol purane zel i v torbicu del i tak sem ga pojel.

2. Jeden put su bili konjari na paši, pak su bili i po noči takaj, pak su vidli saku noč da ogenj gori, a ognjišča ni bilo gda su gledali. Onda je jeden izmed njih bil pak je rekel da bude išel ovu noč na hrast gledat kaj je to. On je išel na hrast pak dojde jeden klapasti vuk pak se čez jeden obruč tri put prekopicne a stari dedek postane, a vuki dojdu za njim, a koj je prvi došel on je donesl jednu gusku i dal mu ju je; on ju je spekel i meso je pojel, a kosti je dal vukom. Gda su to pojedli onda jim odlučal kaj bu koj dobil ovo leto. Jednomu veli: ti buš dobil kravu; tak je rekel i drugim 'sakomu njegovo. Onda naj zajednemu je rekel: ti pak buš dobil ovo kaj je na ovem hrastu. A ov deček je vre bil od straha ves črn. Onda su 'si odišli, a ov, koj je toga dečka dobil, je ostal i potkapal je ov hrast da, gda hrast podkoplje bu deček dol opal i da ga bude pojel, neg samo da do dana to včini. Neg dan je nastal i pastiri su došli i vuka stirali a dečka su na kla zeli. I ov deček je doma odišel i jedno leto ni nikam vun iz doma išel, neg samo vukol hiže je išel. Gda je leto dan prošlo išel je s pastiri po noči na pašu. Onda su pastiri pospali, vuk je došel i njega pograbil i pojel ga je.

3. Jen put je bil jen vučji pastir i on je nad sedem vukov bil. Išel je jen put po selih mleka prosit i dojde vu selu k jedni ženski i prosi ju za mleko kajti on rad mleko jede. I ta žena mu ne štela mleka dati. On reče: dobro dobro, vre buš se ti zmislila komu si ne štela mleka dati. I žena si je mislila, kaj bi ti, zmazanec, mleko jel. I ti vučji pastir neče taki vuka poslati, neg tak za nekuliko let pošle da zakole tele ili kravu, žrebe, dete ili kaj god od one hiže. Onda su ženski drugi ljudi rekli: to ti je pravo vučji pastir bil, ti buš nesrečna. I onda je ta žena strahu bila kaj je ne njemu mleka dala. I za nekaj časa odnesel je vuk jedno svinče koje su šteli zaklati si, i onda su vre imeli nikaj kaj bi klali. — Ti vučji pastir zapovedal je vukom kam koji mora iti. Jednomu je rekel da naj ide korenja (korenin) kopat, drugomu da naj ide po onoga in onoga človeka, tretjomu drugo, četvrtomu pak drugo, pak petomu drugo, i tak dalje. Ako pak ono nemre zaklati, pošle ga drugam gde more si zaklati i pojesti. — Ti vučji pastir bil je ves rezdrapan tak, da su 'se krpe doli visele.

Slovenske humoreske.

Po narodnih pravlicah spisal Vicko Dragan.

II.

Verbovčani so prebrisane glave. Naj povem kakšno od njih.

Po Verbovškem germovji raste dosti divjega hmela. Neki Verbovčan, kteri je križem svet obhodil, jim svetuje, naj varijo pivo (ol), ker imajo dosti hmela. Piva ni nobeden še pil. Kakšna pijača pa je to? vsi ga barajo. Diši kakor konjšica, in mislim, da hmel v konjšici zavreti dajo. „To pa vendar ni mogoče“ — rečejo stari sosed Ropotar.

slavnega pevca, bi jaz ne smel verjeti na boljšo prihodnost Slovincov?

Verujem, kakor v vsemogočnega Boga, v moralno moč Slovincov, v krepost slovenskega duha in

Kar duh stvarja, to edino
'Ma obstanek na vse veke!

Zato ne opešajmo! Novo leto nam je prineslo dosti veselja.

Obveljalo je naše ime med izobraženimi narodi, in to ni mala reč. Slovstvo naše lepo razcveta, kamorkoli se ozremo. „Glasnik“ razglašča po slovenskem svetu marljivo delavnost mlajših pisateljev slovenskih. Kako drugače je vse bilo pred 20 leti! Koroška je imela dva, Krajnska tri, Štirska dva moža, kateri so marali za slovensčino. Kdo bi bil takrat sanjal, da za 20 let se bode že poskušalo skoro v vseh betvah vednost pisati? In kako sadaj pridne čbelice nosijo cvet v koške iz vsakoverstnih cvetlic!

Kar nismo še doživeli, vidimo — v tem hipu. Ko še v „Novicah“ se natiskujejo prekrasni potopisni članki našega častitljivega rojaka in v pisateljstvu pravega junaka kraj sinje Adrije, g. prošta Verne-ta, že prinaša nemšk časnik lepoglasen prevod.*) In sosedi naši tisučletni majajo z glavmi, in se čudijo rekši: Ali je mogoče tako imenitne in zanimive članke pisati v slovenskem jeziku, kateremu smo se še pred malo leti posmehovali ko zapuščenemu siromaku in nagemu bratu v kolu vitežkih, krasno oblečenih evropejskih sobratov?

Da! globoke rane so tadaj vsekovali ti posmehi domoljubnemu sercu, — al te rane se celijo sedaj, in slovenskega pisatelja navdaja nova moč, ker vidi, da začenja mu tudi že sadajnost biti pravična. Pa tudi več ne išče. Kakor ni donašalo slovensko pisateljstvo rajnemu Vodniku bogatih zakladov, tako tudi jih ne nosi dandanašnjim pisateljem, — al ker od slovenske Modrice to velja, kar velik nemšk pesnik poje od nemške:

„Kein Augustisch Alter blühte,
Keines Medizäers Güte
Lächelte der deutschen Kunst,
Sie ward nicht gepflegt vom Ruhme —
Rühmend darf's der Deutsche sagen:
Selbst erschuf er sich den Werth“

mu to poplačuje vse trude in težave.

Vendar sklenivši to pisemce Ti povém, da ne smeš misliti, da bodo zmiraj zvonile moje pisma tako prijazno. Nisem same čiste poetiške nature, temuč svet me je zglodal in vpregel v terdi jarm suhe proze, zato bodem v drugih pismih poleg hvale tudi postavljaj svaritev in ostro grajal, kar kvarja duh národní in kar ne osvetluje lica slovenskega pred mogočno carinjo — izobraženostjo.

Božja pomoč brate! Vés Tvoj Vitomar.

O vučjem pastiru.

Narodne pripovedke iz okolice Varaždinske.

Prinesek za slovensko mitologijo.

Nabral M. Kračmanov.

(Dalje.)

4. Bili su dva brati pak je jeden bil vučji pastir. Jeden pak je bil jako bogat i imel je puno svinj, a brat mu je hodil 'saku noč svinje klat tak, da mu je 'saku noč po jedno dvoje zaklal. Onda je on mislil: gdo je to da mi svinje kole? Pak je išel pazit gdo bu išel klat svinje. On čeka čeka; dojde njegov brat da bu svinje klal. Spazi vuka da je nutri; a to je mu bil brat kajti se je na vuka stvoril 'da je bil vučji pastir. A on vudri vudri po njem kajti ni znal da mu je brat, i zatukel ga je. Gda pak ga je zatukel valje (=koj, prec) je on onda vučji pastir postal na

mesto njega. Onda se je navek okol hiže držal i hodil, i bili su ga pri hiži kajti nisu znali da je to on. A jednu večer došel je pod obloke i poslušal kaj se divaniju vu hiži. A oni su se baš od njega divanili, neg nisu znali itak da je to on, i divanili su se ovak. Jeden veli: to ni, moji ljudi, pravi vuk, to je vučji pastir. A drugi veli: on bu tak dugo vuk dokle god ne bu posvečenoga mesa jel. A on je 'se to čul i odisel je, a za četiri dane bil je vuzem, a on je išel čekat gda budu žene nosile meso iz cirkve, da si bu zel i pojel. On ide po prtine (=prtina je gaz po snegu narejenu-) a jena žena nosi iz cirkve baš iz njegove hiže. On dojde k nji a ona se ga prestrašila gda ga je zagledala pak je hitila košaru z mesom pa beži beži domom. A on tam najel se je mesa i človek je postal. Onda je zel košaru i išel je domom; gda je domom došel veselili su se, pili i dobro debelo jeli. I ja sem tam bil, iz pisanoga peharčeka vince pil da sem pijan bil.

5. Bili su jenkrat dva brati. Jeden je bil stolar a drugi je bil zidar. Stolar se je oženil na domovini, a brat mu zidar odisel je vu Tursku pa je tam jednu coprnicu zel si za ženu. Ov stolar imel je puno dece a zidar niš. Onda išel je jenkrat ov zidar k svojemu bratu stolaru pa mu je rekel da mu naj dá jedno dete. Ov stolar mu veli: zemi si 'se, ja je tak komaj i komaj hranim. A ja nečem 'se, neg samo jednoga i to Jožeka. I odpelal ga vu Tursku pak ga je tam dal školati. Za dugo časa vumrla je ova coprnica. Gda je ova vumrla onda su ovi dva njene knjige pregledovali pak su našli da, či bi gdo se pustil v drugi svet, doli je jedna kapela, a vu oni kapeli su tri lampaši, jeden črni i dva žuti; ovim žutim mora mira dati, samo ovoga črnoga mora zeti; ali on mu se ne bu dal vloviti, neg ga mora te čas tirati dok ga vlovi; gda ga vlovi onda ga naj z jednim belim ropcom obriše, pak onda dojdeju k njemu sedem vrage, pak ga budu pitali kaj zapoveda, i kaj jim reče, mu včiniju. Dobro. Ov zidar pusti ovoga Jožeka čez jednu luknju dol vu drugi svet. Ov Jožek, gda je dol išel i vre ovu kapelicu spazil, dojde na jenkrat ta coprnica ovoga zidara žena, pa mu veli: kam ideš, Jožek? Ov, kak ji 'se pove kam idi i zakaj ide, ona njemu veli: na, to hodi ti rajši z menum. Jožek išel je taki ž njum, i došli su k jednomu gradu, gde su bila 'sa vrata i ormari otprti. Gda su gor vu prvu hižu došli. tam je bil jeden ormar. A ova baba dala mu je još predi neg su gor došli, jeden bat. Gda su do ormara došli reče baba: vudri po ormaru. Kak je on vudril, na jenkrat skoči jedna princeza vun pak mu veli: fala ti, moj dragi, kaj si me oslobodil, ja sem zacoprana bila. Onda su išli 'si tri vu drugu hižu, i tam je bil jen ormar i po onem je vudril, a iz onoga je druga vun skočila, pak i ona mu je tak rekla kak i prva. Onda su išli 'si četiri vu tretju hižu, i tam je po jednom ormaru vudril a tam je naj mlajša vun skočila pak mu je ono isto rekla kaj i ove druge dve. Onda su išli 'si pet vu jednu veliku palaču, tam je bil jedni lepi stol. Ova baba veli pak Jožeku da naj vudri po stolu. On vudri i kak je vudril na jenkrat bil je stol pun sakojačke jestvine. Ovi su se četiri seli okolo stola a baba pak je išla vratom pa je navek mrmrala: kaj meni nikaj ne bute dali? Onda su ove princeze rekle da naj ovu babu vudri, da je ona 'semu tomu kriva, kaj su one zacoprane bile. I Jožek taki se je stal pak je babu vudril. Kak ju je vudril taki je vkamenila se. — Posle gda je jenkrat išel vu lov došel je do one kapele. Onda se je zmislil da zakaj je došel na ov doljni svet. A tomu je već bilo tri leta kaj je dol došel. Na to odisel je vu kapelu, pak je tam našel te tri lampaše, dva žute a jednoga črnoga. Hitro je štel črnoga vloviti ali mu se je ne dal. Gda ga je dugo po kapeli tiral itak ga je vlovil. Kak ga je vlovil išel je hitro k oni grabi gde ga je zidar dol pustil. Ali kak je tam došel nega ničesa bilo niti čebra niti jame, 'se je bilo drugač. Onda počel je toga lampaša z belim ropcom brisati i na jenkrat

*) Gradčki časnik „Aufmerksame.“

došli su sedem vrage pak su pitali da kaj zapoveda. On jim odgovori, da ga taki odneseju na gornji svet, ali ne k zidaru neg ocu. Komaj je to rekel več su ga odnesli. Gda su ga donesli k ocu rekel je: japa, dajte mi stana. Onda ov ga je ne poznal, pak mu je rekel, da ima dosti svoje dece pak ne more drugomu stana dati neg, či oče, kaj bu vuni na kuruznici spal. Ov pak se je vu doljem svetu navčil kak grof spati, pa je ne štel na kuruznici spati, neg je obrisal lampaša. Kak ga je obrisal došli su sedem vrage pak su ga pitali da kaj zapoveda. On im odgovori: ja očem da bude na jenkrat na mestu ovoga kupa jeden grad. Komaj je to rekel več je bil grad gotov, i on je na posteli spal. Drugi dan vu jutro prestrašil se je njegov otec, gda je vidil kakov grad je čez noč postal. Za dva dana dal se je spoznati i rekel je da ov grad je njegov, on pak je odišel dale po svetu. Na jenkrat se nekaj zmisli pak obrise lampaš. Gda su vrage k njemu došli reče jim da mu moraju jednoga grada zidati čez noč da ga bu šest vur dalko videti. Drugi dan bil je na onem istem mestu gde je vragom zapovedal baš takov grad kak je njim zapovedal napraviti. Ne dalko od ovoga grada svetloga bil je jen grof, koj je imel jednu lepu čer. Ovi pak se je jako ov svetli grad dopal, pak je navek mislila kak bi ona mogla gospa od ovoga grada postati. Gda je to Jožek čul, da bi ovoga grofa čer rada postati gospa od grada, išel je grofu za nju prosit. Grof pak mu veli: ako se zelenemi konji po nju dopela onda ju dobi. Gda je doma došel obrisal je lampaša i došli su vrage pa su pitali da kaj zapoveda. On im odgovori, da mu zutra moraju dopelati jednu kučiju potpreženu s četiri zelenemi konji. Drugi dan gda se je zbudil, več je videl četiri zelene konje zaprežene pod jednim lepum kučijum. Gda se je grofu dopelal rekel mu je grof da mu još ne dá čer, neg on mora do zutra napraviti iz srebra jednoga mosta od jednoga do drugoga grada. Gda je doma došel obrisal je lampaša. Taki su došli vrage i pitali su ga kaj zapoveda. On im reče da mu moraju od njegovoga grada do grada grofovoga jeden most iz srebra napraviti. Gda se je drugo jutro stal našel je več gotov most. Onda je išel po nju i dobil ju je za ženu. Posle jenkrat išel je v lov a do tičas došel je ov zidar, koj je čul od toga čuda. Gda je tam došel prosil je gospu da mu dopusti muštru zeti od grada da bude takvoga Turskom caru zidal. Ona je njemu to dopustila, a gda je došel do njegove posteje, hitro je poiskal toga lampaša, i kak ga je našel odišel je vu drugu hižu pak je obrisal z belim ropcom. Kak ga je obrisal došli su sedem vrage pak su pitali da kaj zapoveda. On im reče, da moraju odnesti ovoga grada obèr morja vu zraku da ga nigdar nigdo ne bu vidil. Komaj je on to zgovoril več je bil v zraku grad. Gda je došel gazda od grada doma ne vidil grada. Taki išel je k fraturu pak ga pital, da gde bi mogel zeznati gde je njegov grad. Ov mu odgovori da naj ide vu čjega pastira pitat. Drugi dan išel je k vučjemu pastiru pak ga je pital, ali bi on štel svoje vuke pitati za toga grada. Ov mu odgovori: zakaj ne? Na to zapuše vu jeden rog, i na jenkrat bilo je prek jezer vukov pred njim. Onda je pita pastir, ali je gde koj vidil takov i takov grad. Ali ni jen ni znal. Onda odišel je k ribjemu pastiru. Niti nijedna riba ne znala. Onda išel je k vtičjemu pastiru. Ni tam ne ni jen znal, samo na zajdne došel je jen golub; on je rekel da zna. Onda pisal je Jožek lista ženi da kak mora lampaša obrisati i vragom reči da naj grada tam odneseju 'de on bude. Pa da lista golubu a golub ga odnesel na oblok. A ona je tak napravila kak ji je Jožek pisal; vrage su grada donesli k Jožeku a zidara su zatukli.

(Konec sledi.)

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz doljnega Štajerskega 1. sušca. — Zime letos ni konca ne kraja; ostra sapa brije in vode povsod manjka že od lanske spomladi. Mlinarji in fabrike zdihujejo po nji. Drava in Mura ste polne ledú, in bati se je, kadar bode južno vreme nastopilo in led se otajal, da sila ledenih skladovnic ne bi poderla marsikterega mosta čez Dravo, kateri ne stoji ravno na preterdnih nogah.

Iz Tersta 1. sušca. Danes zjutraj nam je zvonjenje vseh zvonov oznanjalo prihod našega svetlega škofa iz Rima, od kodar so se na Lloydovem parniku čez Jankin pripeljali.

Iz Gorice 2. sušca. Naša kmetijska družba je prečastitega prošta gosp. barona Augustina Codeli-ta za svojega predsednika izvolila in presvitli Cesar so to volitev 16. dan pr. m. poterdili.

Iz Krajnsko-horvaške meje 1. sušca. * Da si naša visoka vlada res prizadevuje sčasoma odpraviti vse overe, ktere so bile prostemu občenu na poti, se očitno vidi tudi v tisti novi postavi, po kateri so v našem cesarstvu namesto poprejšnih potnih listov (pôsov) vpeljane izkaznice (Legitimationskarten). Po pravici je bila tedaj ta nova naprava povsod z velikim veseljem sprejeta. Unidan sem slišal iz naše sosedne dežele horvaške, da imajo tam zraven nemške besede izkaznice tudi v horvaškem jeziku napravljene, da človek, ki ne razume nemškega, v svojem jeziku dobi pisanje v roke, in potem vé, kaj ima. Pri nas na Krajnskem nisem še nikjer vidil izkaznic tudi v slovenski prestavi. Ako tedaj izkaznic res nimamo v domačem jeziku kakor jih imajo drugod, se mi menda ne bo zamerilo, ako očitno željo izrečem, da bi se tudi pri nas napravile izkaznice tako, da bi zadostile vsem našim ljudem, in nadjam se, da „Novice“, ktere se niso nikoli za nič prenapetega vlekli, ampak vselej se le oglasile za to, kar je prav in potreba, ne bojo vergle tega mojega pisma pod klop, ampak ga dale na svetlo, da se zvé pravična želja o tej zadevi. Zakaj pa je res treba, da so izkaznice pri nas tudi v slovenskem jeziku? Potreba je očitna kot beli dan. Da je pri nas dosti ljudi, kterim grejo izkaznice, ki pa ne razumejo nemški, je gotovo; ker pa so izkaznice veljavne le za leto in dan, in ta veljava jenja, kadar dan preteče, ko je izkaznico dotična ces. gosposka podpisala, je tedaj tudi očitno, da mora lastnik to brati znati, sicer ne bo vedil, kdaj pride izkaznica njegova ob veljavo in kdaj se ima za drugo oglašiti, da ne pride v kakošno zadrego brez svoje krivde. In zavoljo tega se mi zdi prestava izkaznic tudi v slovenskem jeziku potrebna.

Iz Mehovega na Dolenskem 27. svečana. Kakor so naši Podgorci o poletni suši javkali zavoljo pomanjkanja vode, zdaj še huje zdihujejo po nji. Ljudje in uboge živali zraven pomanjkanja klaje tudi že je sahnjejo, ker že cela dva mesca nimamo drugačne vode kakor pri ognji stopljeno snežnico. Ženstvo že tudi zavoljo razpokanih loncov javka, ribniški lončarji so pa tega veseli. — Bog daj, da bi skoraj jug burjo zmagal, da bi se spet podgorske luže napolnile.

Iz Ljubljane. Pretekli čertek je bil gospod Janez Guttman, prvi magistratni svetovavec, kot novo izvoljeni župana-naměstnik od njih ekscelencije gosp. deželnega poglavarja grofa Chorinski-ga slovesno v prisego vzet vpricho mestnega odbora. — 1. dan t. m. je gosp. A. Praprotnik, bivši učitelj na Dobrovi, nastopil službo v naši mestni ljudski šoli pri sv. Jakob-u, ktera ima sedaj dva razreda in v kateri učita zraven Št. Jakobškega kaplana še dva druga verla učenika: v prvem (160 učencov) g. Praprotnik, v drugem (70 učencov) g. Zorin. —

Svet' Matija — led razbija,

Če ga ni — ga naredi.

Tako govori star pregovor, pa letos se laže. Sveti Matija je najdel letos ledú na kupe, pa razbijati ga ni za-

— in to je največji razloček med njimi in med vernimi požnimi Maroniti; zakaj tudi Druzi so hrabri branitelji domovine svoje, pridni in delavni kmetovavei, umni vino- in svilorejei in večidel tudi pošteni in prijazni ljudje, pri vsem tem pa vendar veliko divjiji od Maronitov, ker jih vera pači. O njih veri pa ni lahko kaj gotovega povedati, ker svoje verske in bogočastne običaje skerbno skrivajo in se večidel le ponoči shajajo. Gotovo je le, da Druzi so molikvavci, in pa edinega pravega Boga še ne poznajo. Kakošne norosti in nespodobnosti pa v svojih ponočnih shodih uganjajo, menda nihče ne vé.

Pri vsi ti različnosti vere in lastnih šeg, in dasiravno so se bili Druzi v prvi polovici 17. stoletja pod emirom ali knezom Fiker-Edinom tako povzdignili, da so ne samo Maronite zatirali, ampak tudi mogočne Turke strašili in stiskali, sta živela vendar ta dva imenitna naroda več stoletij mirno skup, večkrat celo zedinjena v brambo domovine zoper občne sovražnike — in lepi plodni Liban jima je bil raj. — Pa raj in vsa blaženost zgine, ko si leta 1831 Ibrahim-Paša Sirijo podverže in tudi Maronite in Druze podjarmi. Res, da Sirijanom, ki so bili že davno brez reda, brez postav in brez vse vlade, je bilo jarma treba, drugač bi se ne bili redni vladi in postavam lahko udali; pokojnim in pohlevnim Maronitom pa je bil egiptovski jarm preterd. Zato ustaneta mahoma vés Liban in Antiliban kakor en mož in pa otreseta jarm terdega Egipčana. — Čast in slavo oprostenja sirijskih okrajin pripisujejo Angleži edino le sebi; pa gotovo se smé prašati: ali niso hrabri Maroniti in Druzi za to oprostenje več storili, ko vsi unanji pomagači z Avstrijani vred. Smé se pa tudi prašati: ali je pregnanje Egipčanov iz Sirije res tolika sreča, kakor se nam pripoveduje. Ibrahim je bil res terd, in za Libančane je bil njegov jarm pretežek, pa v ostalih sirijskih okrajinah se kaže vspeh Ibrahimove vredene vlade še dan današnji in pri marsikteri napčenosti sedanje turške vlade tožijo tudi najpripriprostiši ljudje, da Ibrahima manjka.

Mnogo mnogo lepih krajev in vasí sem vidil na Libanu iz „Adrije“ tudi z golimi očmi. Nekega kraja pa nisem vidil, dasiravno bi ga bil rad. Ta kraj, ki mu Joni pravijo, je dve uri od mesta bejrutskega pri morji o podnožji Libana, kjer se hrib nekako zavija in nekoliko od morja oddaljšuje. Temu Libanovemu voglu pravijo domači „Ras Nebi-Jones“, to je, Prerok Jonov hrib, in pripovedujejo, da v tem ovinku je riba skesanega preroka spet iz sebe na suho dala. — Bog pošlje namreč preroka Jona Ninivičane k pokori opominjat; pa prerok se boji, da bi ga samopašni in razujzdani Ninivičani za krivega preroka ne imeli in mu ne verovali. Zato sklene bežati in Bogu uhitati. V Jafi — po suhem štiri dni hoda od „Ras Nebi-Jones“ — se podá na neko barko, ki je bila v Tartés, ali kakor sedaj pravimo, na Španjsko namenjena. Barka odrine v široko morje, Bog pa pošlje strašen vihar čez-njo. Silovito morje razsaja, da je strah in groza, in barka je v grozoviti nevarnosti. Mornarji ali brodniki se trudijo na vso moč, da bi barko brodoloma obvarovali. Ker pa vse nič ne pomaga, in ker niso še nikdar tolike nevihte vidili, mislijo v svoji molikovavski nevednosti, da more med njimi kak velik hudobnež biti, ki je bogove razserdil, njih pa v toliko nevarnost pripravil. Vsi ene misli sklenejo srečkati ali vadljati, in po vadljanji zvediti, kdo je ta hudobnež. Vadlja zadene Jona, in nesrečni prerok pové brodnikom odkritoserčno, da on je res velik grešnik, ker je hotel Bogu uhitati, in da nevihta je zavolj njegove pregrehe ustala. „Da ne poginete — pristavlja — verzite me v morje, in umirilo se bo.“ Brodnarjem, dasiravno so bili molikovavci, se nesrečni prerok vendar smili, in na vso moč si prizadevajo, ga kje na suho djati — pa ni mogoče. Poslednjič ga veržejo vendar le v morje, in zdajci se upokojí. Bog pa, ki noče smerti grešnika, ampak da naj se spokorí in živí,

pošlje neko veliko ribo, ki preroka živega požrè. Tri dni in tri noči je prerok v ribjem trebuhu, in molí in kliče s potertim in skesanim sercom k Bogu Gospodu svojemu:

„V svoji bridkosti kličem v Gospoda, in vslisiva me.
Grobu iz trebuha ženem svoj glas, o Gospod! in ti ga slišiš!
Sunil si me v brezen, v sredo morjev, zatop me obdaja.
Vse tvoje kernice in tvoji valovi gredo čez me!
Pahnjen sem, pravim, spred tvojih oči,
Kaj, ko bi vidil tvojo sveto vežo še kedaj!
Zaveznile so me do duše vodé,
Odeva me brezen, terstje se mi zapleta nad glavo.
Pogreznil sem se pod hribov stopale,
Navekomaj mi je zapahnjena zemlja!
Pa otel od pogube, Gospod moj Bog! boš moje življenje.
Ker omaguje duša moja v meni, zdaj mislim v Gospoda,
Dohaja, dohaja k tebi v tvojo sveto vežo molitev.
Kdor se na prazne merčesa zanaša, se vana svoje božje pomoči:
Jaz pa ti bom daroval še z glasno hvalo;
Obljube, ktere sem storil, t' opravljal.
Po tebi, Gospod, vsa pride blagost!“

Tako živo in goreče moli in zdihuje Jona v ribnem trebuhu. O, da bi pač vsak človek, ki ga bridkosti tarejo, tako iskreno molil k Bogu svojemu! — Tretji dan dá riba na omenjenem kraji preroka poboljšanega spet iz sebe na suho. —

Da so v sredzemeljskem morji, posebno pa v teh krajih, in tudi v našem Kvarneru take ribe, ki lahko celega človeka požrejo, je gotovo. In kdo se prederzne terditi, da Bog ni dovolj mogočen, človeka tri dni tudi v trebuhu ribe živega ohraniti?

(Dalje sledi.)

O vučjem pastiru.

Narodne pripovedke iz okolice Varaždinske.

Prinesek za slovensko mitologijo.

Nabral M. Kračmanov.

(Konec.)

6. Tako je bil jen soldat. Ov je išel dimo kaj je do-sluzil cara. Misleči da more predi dimo dojtí išel je i po noči. Kad jedenkrat ide po noči gremelo je i bliskalo tak da ne bilo moči skorom nikam iti. On misli: nemrem tude spavati na dešču, da bi samo mogel barem dojtí pod koj hrast ali koji hiži. Ide dalje, i kad se na jen put zasveti, začudi se misleč da kaj je to. Ali kad opadne jedno pero zlato razveseli se i pobere ga. Onda počne se na jenkrat svetiti i dojde pred njega jedna mlada devojka, pa veli da naj ji da ovo pero koje je našel. A on ji odgovori da ne dá. Ona moli, ali on ne dá dok napokon ne reče ona da če biti njegova žena. On ju odvede k svoji kući. Dogodi se da mu jedenkrat donese obed na livadu, i kad je zaspal na njenom krilu, zeme ona ključ od ladice pa ostavi njega spečeg i odlazi dimo. Zeme iz ladice pero i odletela je na steklenu goru. Posle kad se je prebudil vidi da nje nema. Ide iskat ključa od ladice, nema ga. Ide iskat dimo morda ga je doma pozabil. Vidi da njema ni ključa ne žene. Onda stopram se je zmislil da je ona rekla da je od steklene gore. Zato zeme mesa i baril vina i išel ju je iskat. On ide ide po jedni šumi tak da celi dan ni mogel iz šume iziti, neg vu večer vidi jednoga ognja dalko i dalko. On ide 'se po malo k onomu ognju. Kad je vre došel blizo ognja vidil je jednoga starca. Ne ufa se k ognju iti dok ga ognja stavec ne pita: Kaj ti, krščanska duša, ovud iščeš? On pun straha odgovori da išče si ženu koja mu se izneverila i odišla na steklenu goru, a on ne zna gde je ta gora. Stavec mu veli naj pri njem ostane da se naspi, v jutro vre dozove svoje sluge, morti koj zna za tu goru. I doista, ov ostane pri njem. Dá mu stavec večeru i zaspí pri njem. V jutro gospodar dozove vre v zorji svoje sluge miševe, kaj su njega 'si verno čekali, i tuliko jih je došlo da jeden drugega je jahal. Gospodar jednoga za drugim pita, jeli koj znade za steklenu goru,

i 'saki je odgovoril da ne zna. Onda ide glet v svoj protokol, jel gde ima v njem stekleno goru, i vidi da nejma. Vezda ovomu veli, naj si zeme komad mesa i kruha i malo vina i naj ide dalje da on ne zna za tu goru. Ov se mesom vinom i kruhom okrepi i zahvalil se je gospodar, i išel je dalje celi dan dok napokon vu večer vidil je ognja i šetuje k njemu. Kad opet boječi se k ognju iti čeka zapita ga starec od ognja, da kaj ovde ti, kršćanska duša, iščeš? On mu je rekel da išče si ženu koja je odušla na stekleno goru, a on ne zna gde je ta steklena gora. Starec mu veli da naj ostane pri njem, i dá mu večeru i v jutro jesti. I opet pozove v jutro 'se sluge svoje vuke, kojih je tuliko bilo da jeden po drugem je skakal. Gospodar pita jednoga za drugim, ali nigdo ni znal za tu goru, i protokol ni kazal da bi gde bila steklena gora. Otpravi ga i reče mu da naj ide dalje, vre ju bude našel, on bi mu ju kazal, neg da ne zna. Ov se zahvali pak odide. Ide celi den po šumi dok je večer došel. Opet je vidil ognja i opet boječi se k njemu iti čeka dok ga starec od ognja pita: da kaj ti, kršćanska duša, ovde iščeš? On opet odgovori, da išče si ženu, koja mu se izneverila i odušla na stekleno goru, a on ne zna gde je ta steklena gora. Ov mu gospodar odgovori, da naj se nikaj ne boji, neg naj ide k njemu. Ov ga poslušá i ide k njemu. Dá mu jesti kruha i mesa. Onda išel je spat. A v jutro zazove gospodar sluge 'se vtiče, kojih je tuliko bilo da su se 'se grane vijale. 'Se vtiče, jednoga za drugim, pita da li on zna za stekleno goru. Al 'saki mu odgovori da ne zna, dok napokon jeden stari orel došel je, i njega je pital: da znaš li ti za stekleno goru? Orel odgovori da ima na oni gori gnjezdo. Onda gospodar veli: ti moraš ovoga človeka nositi tam, in ne tak da, kad bi ti donesel ga vu veliku visinu, i onda ga spustil na kla, da bi se zatukel, neg ga moraš lepo donesti tam i lepo dol spustiti. Vozda orel prime toga človeka i odnese ga tam na goru i spusti ga na kla brez ikakve štete. Ov opazi kuću i ide v nju. Kad je došel v kuću prestraši se njegova žena i popita ga kak je on došel tam. Povedal je priliku kak je došel. Ona mu se radovala da je došel, ali se je i žalostila zato kajti bude ju mati psovala. I oto! na jen put vidi gde se strese sablja na steni. Ona veli: joj, kaj bude vezda? vezda ide moja mati dimo. On veli: skriv me nekam da me mati ne bu našla. I doista, ona ga skriva. Dojde mati dimo i pita: koga imaš, ti nevaljanka, ovde? taki mi ga kaži kakva je ta kršćanska duša, i ako mi ga ne pokažeš, za te takaj ne bu dobro. Ona ni mogla skrivati, morala ga pokazati. Mati pak ove kčere veli: nu dobro, kad si se ti tak zaljubil v nju ona ne bude tvoja niti ti njeni ako ti ne včiniš ono kaj ti bum za jutra povedala, i ako ne včiniš ne bude ni tvoj život dosti. Onda on žalosten čeka drugi den. Baba mu je rekla da mora onu šumu kaj pred sabum vidi, skrčiti tak da stebila na jen kup, svršje na jen kup i korenje na jen kup spravi. I dá mu sekiru stekleno. On zeme tu sekiru i počne seči, ali kak je prvi put vsek, sekira se je potrla. Onda on ne znajući kaj bi počel plakat se je i hodil sim tam. Ali kad mu je njegova obrečena žena donesla obed o poldne vidi, gde se on plače. Ona njega teši govoreča: náj se plakati, to bude vre 'se dobro, samo hodi ti jest. Posle obeda je zaspal na njenom krilu, i ona je včiniła da je 'se gotovo bilo kaj je baba zapovedala. Kad se zbudi vidi da je 'se včinjeno kaj je baba zapovedala. Onda vesel pita nju da gdo je to včinił, a ona mu veli, da njega ni niš briga, samo naj veli večer kad dimo dojde, da je on včinił. I zbilja, on počeka večera a onda odide dimo. Vesel dojde i veli da je 'se včinjeno kaj mu je zapovedala. Opet mu veli da, ako zutra den ne včini ono kaj mu bude opet zapovedala, da ne a dobro za njega. Drugi den dojde. Reče mu da mora morje koje mu je pokazala, v jednu jamicu spraviti. Dá mu jednt kupicu s kojum naj grabi. On dojde do toga

morja i grabi s tum kupicum, ali nikaj ni mogel včiniti, ni mogel morje pregrabiti tak da bi se kamen na dnu videl i da bi se baba šetati mogla. Plače se, i ni znal kaj bi včinił. Ali kad mu je žena donesla ruček reče mu da naj se ne plače, da bude to 'se včinjeno, samo naj ide jest kaj mu je donesla. Posluhne ju i ide jest. Kad je posle jela zaspal na njenom krilu včini ona da je bilo morje 'se v grabi, i da je kamen suh bil po kojem, kak je baba rekla, se šetati bi mogla. Kad se on prespi vidi da je včinjeno. Pita nju da gdo je to včinił; nu ona mu veli da ne treba mu znati gdo je to včinił, neg da vu večer naj dojde i reče da je včinił kaj mu je zapovedala. I bilo je tak, i baba reče da je dobro, neg da zutra, ako ne včini ono kaj mu bo zapovedala, da ne bu dobro za njega. I odušli su spavat posle večere, ov v drugu sobu a baba v drugu sobu. Neg vu noči dojde žena njegova k njemu i veli mu da zutra bude baba s husari, i da bude baba na desni strani husar, a ona bude poleg barjaka. I baba, koja husar bude i oficir, bude ga pitala da gde je njegova žena. On naj pokaže na onoga husara koj poleg barjaka stoji, i naj zeme česalo kefu i brus. I tak je odušla v svoju sobu spavat. V jutru mu baba dá konja, dá mu česalo i kefu da si konja zesnaži, i pokazala mu je mesto kam se ima nastaniti i dočekati druge husare. Nu kad su došli husari ni je on poznal gde je baba i kči kajti su bili husari. Onda se seti onoga kaj mu je žena vu noči povedala. Husar ga pita: koja je tvoja žena? On pokaže na onoga koj bil je na desni strani poleg barjaka. Onda baba režljučena zato da je pogodil koja je, štela je ove dva poseči, njega i ženu. A ovi bežji a baba za njimi. I kad je štela vre dostiči reče mu ona da naj hiti česalo. On hiti česalo in postanejo veliki bregi i grabe tak da se je baba komaj prek prevukla, a ovi su vre dalko odjahali. Onda ona spet za njimi, i kad ih je vre štela dostiči, veli ona da naj hiti kefu. On hiti kefu i postane velika šuma gusta tak da je baba opet vukla se i po goščavi drapala da se je opet teško prevukla, a ovi dva su vre dalko odjahali. Onda kad je vre po tretji put štela dostiči, hiti on brus, in onda postane velika voda i vntri oštri kameni tak da je baba s konjem trčala i konj si je noge do kolen odrezal. Onda konj ne mogući dalje iti vpadne i baba saġma za njim trči tak da si je ona noge do kolen odrezala. Onda ne moguća dalje iti morala je v vodi ostati. Vezda je rekla da 'saka mati je prokleta koja pove kčeri više kak sama zna. A ovi dva odbežjali dimo tam odkud je soldat bil, i zdali su se i načinili gosti, i ja sem tam bil, i još dendenes rad idem tam gde su gosti.

Divji mož.

Spisal Gr. Krek.

I čeká, čihá, poslouchá,
Nic neklepe, nic nebouchá;
Již drahně chvíle ubylo,
Co dívče klidu pozbylo.

Ako potuješ, dragi bravec, iz Loke skozi Sotesko*), in se, kjer na desno gosto in košato drevje, na levo pa po široki strugi dalje šumljajoča voda Selšica kratek čas dela, na Praprotnem ločiš glavne ceste, in kraj majhne vode, ki se tu, kjer se ločite poti, razliva v omenjeno reko, dalje greš, se ti dozdej zaperta dolina bolj in bolj odperati jame. Kmalo dospješ po precej stermem berdu k cerkvi, ki se ti že iz daljave prijazno nasproti smehlja in te prijazno k sebi vabi; — še nekoliko časa greš po stezici, ki derži

*) Rado se prestavlja beseda soteska v nemškem jeziku z „Einöde“, kar je očevidno napačno. Sostavljena je beseda soteska iz ločljivega predloga *s* ali *so* (kteri sikavec se pred soglasnikoma *b* in *d* spremeni v pismo *z*, na priliko zbor mesto sbor) in pa glagola stiskati; toraj *so* = stiskati = condensare, in soteska = compressus, fames, in nemški: Engpass. Pis.